

Prosjektet

Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter

Statusrapport nr. 1, desember 2003

Bakgrunn:

Opprettelese av flerkulturelt kunnskaps- og kompetanse senter er et tiltak fra handlingsplanen Utfordringer i det flerkulturelle Hedmark som ble vedtatt av Fylkestinget i møte 22.09.98, sak 0115/98.

Tiltaket ble nærmere utredet i løpet av høst 2001 og vår 2002, og Fylkestinget fattet i sitt møte 18.06.2002, sak 0035/02, følgende vedtak:

1. Fylkestinget vedtar iverksettelse av et prosjekt med sikte på opprettelsen av flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter.
2. prosjektet lokaliseres og organiseres som en integrert del av Glomdalsmuseet i Elverum, 2003.
3. Gjennomføring av prosjektet er avhengig av ekstern finansiering og at økonomiplanen gir rom for prosjektet.
4. utlendingsdirektoratet og Norsk Utvandremuseum inviteres til samarbeid om prosjektet.

Prosjektets effektmål:

- Hovedhensikten med opprettelsen av flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter er å arbeide for å styrke kompetanse/ kunnskap hos ulike profesjonsyttere/ yrkesgrupper og interessenter innenfor majoritet – minoritet fagområder.
- Styrking av gjensidig respekt og toleranse, samt fremme forståelse og samhandling mellom majoriteten og de ulike etniske minoriteter er et annet mål.
- Oppbygging av barn og ungdoms bedømmelseskraft og handlingsferdighet i et multikulturelt samfunn og internasjonale samhandlingssituasjoner.
- Systematisering og institusjonalisering av dokumentasjonsarbeidet, formidling av fakta og kunnskaper om kulturelt mangfold.

Prosjektets objektmål:

Prosjektet skal bygge opp/ opprette et flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter med definerte innhold og funksjon. Senterets funksjon skal utprøves og videreutvikles med sikte på opprettelsen av senteret som et permanent og integrert del av Glomdalsmuseet.

Prosjektorganisasjon:

Prosjektet eies av Hedmark fylkeskommune, fylkessjef for kultur og kompetanse betraktes som prosjektansvarlig, og prosjektet ledes av Mostafa Pourbayat.

Prosjektet har egen tverrsektoriell styringsgruppe, som har ansvaret for styring og justering av prosjektet. Styringsgruppe består av representanter fra følgende organisasjoner/ institusjoner:

Hedmark fylkeskommune, Randi Langøigjelten
Høgskolen i Hedmark, Thor Ola Engen
Statens Utdanningskontor i Hedmark, Turid Kårhus Stengel
Glomdalsmuseet, Jan Hoff Jørgensen
Politisk representant, Silje Naustvik
Politisk representant, Merete Furuberg

Oppfølging av politiske vedtaket:

I 2002, søkte Hedmark fylkeskommune Utlendingsdirektoratet (UDI) om midler til å delfinansiere prosjektet.

UDI har både i 2002 og 2003 innvilget midler til gjennomføring av prosjektet.

Styringsgruppa for prosjektet har godkjent aktivitetsplanen og tiltakene gjennomføres etter aktivitetsplanen og innenfor prosjektets milepælplan.:

- Glomdalsmuseet har opprettet 100% stilling med pedagogikk kompetanse, og prosjektet kjøper tilsvarende tjeneste fra museet. Ragne Harviken som sitter med denne stillingen startet siden februar 2003.
- Flerkulturelt kunnskaps og kompetansesenteret ble offisielt åpnet av fylkesordfører Siri Austeng den 21.03.2003. Åpningsprogrammet som var kombinert med fagkonferanse omvisning og kulturell innslag, betraktes som meget vellykket.
- Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenteret fungerer som en integrert del av Glomdalsmuseet og nettverksoppbyggingen har vært vellykket.
- Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenteret har gjennomført flere aktiviteter enn det som er forankret i prosjektets aktivitetsplan. Disse aktivitetene ligger innenfor prosjektets målsetning og virksomhetsramme. En årsakskforklaring kan være at behovet og interessen for formidlings/ holdningsskapende tiltak særlig rettet mot grunnskole er stort. En annen forklaring kan være den synergieffekten som prosjektet får fra Glomdalsmuseet.
- EDB baserte informasjonsvirksomheten forventes en aktiv innsats i nærmeste framtid.

Oppfølging av aktivitetsplan:

Flerkulturelle utstillinger:

Oppbygging av temautstillinger for å formidler fakta og kunnskaper om andre kulturer, tradisjoner, ritualer og fenomener.

Prosjektet har hatt 2 utlånte utstillinger fra IKM og oppbyggingen av egen utstilling har begynt med forsiktig tempo med tanke på planlagte byggeprosjektet ved Glomdalsmuseet. Det har vært flere muligheter for å låne utstillinger fra andre institusjoner.

Utstillingene har vært brukt i ulike formidlingsopplegg og samtidig vært tilgjengelige for vanlig publikum dette året.

- **Likhet i forskjellene**

En vandreutstilling lånt fra IKM (Internasjonalt Kultursenter og Museum)

Utstillingen belyser hvordan overgangen fra barn til ungdom blir markert gjennom egne ritualer i noen få kulturer.

- **Så tar jeg deg til brud i år - Bryllupsskikker i ulike kulturer**

En vandreutstilling lånt fra IKM

Utstillingen synliggjør hvordan selve bryllupsfeiringen kan foregå i ulike kulturer

- **Folkedrakter fra ulike innvandringsgrupper i Hedmark**

Flere familier i Hedmark har lånt museet klesdrakter som gir oss et flerkulturelt inntrykk.

Rundt i utstillingslokalet kan en se dukker som bærer hverdagsklær og festdrakter fra ulike kulturer som er representert her i Hedmark. (vietnamesiske, bosniske, palestinske, kurdiske, somaliske, iranske, kinesiske og indiske)

Fotoutstillingen ”De reisende – en glemt minoritet”

Med undervisningsmateriell.

Laget av 1.amanuensis Ragnhild Schluter,1990

Høgskolen i Nord-Trøndelag,avdeling for lærerutdanning.

Fotoutstillingen ”Sigøynere – en truet minoritet”

Med undervisningsmateriell

Laget av 1.amanuensis Ragnhild Schluter

Høgskolen i Nord-Trøndelag, avd. for lærerutdanning,1978

Utstillingen: ”Taterne kommer”

Tekst, bilder og gjenstander.

Glomdalsmuseet.

Utstillingen: Gellielaaketje – Sørsamisk mangfold i dag. Utstillingen er en vandreutstilling utlånt fra Røros museet.

Kompetanseutvikling rettet mot profesjonsyttere i Hedmark:

Målet med dette tiltaket er å styrke likeverdig offentlig tjenesteyting til brukere uansett kulturbakgrunn, øke kunnskap og kompetanse om flerkulturelle forhold.. Tiltaket vil gjennom faglig fokusering og belysning av ulike fenomener bidra til å sette de profesjonsyttere, spesielt flyktningansvarlige i stand til å takle komplekse situasjoner, øke tjenestekvaliteten, og koordinere integreringsarbeidet bedre.

Dette prosjektet som er et samarbeidsprosjekt med fylkeskommunen, er i gang og undervisningsopplegget starter den 12.11.2003. Prosjektet har rekruttert til sammen 26 deltakere som vil gjennomføre et videreutdanningsstudiet i størrelsen av 15 studiepoeng. Prosjektet avsluttes mai 2004.

Utvikling av møteplasser:

Flerkulturelt kunnskaps og kompetansesenter har som et av sine mål å skape samhandlingssituasjoner. Vi ønsker å arbeide for å tilrettelegge for arrangementer hvor de ulike kulturene blir presentert sammen. Dette vil gi kulturkunnskap og en fellesopplevelse som legger vekt på likeverdet i samhandlingssituasjonene.

- **Flerkulturell fortellerstund på Glomdalsmuseet**
Somalisk-norsk fortellerstund var et arrangement hvor barn og voksne fra ulike kulturer opplevde noe sammen. Den somaliske og den norske folkediktningen ble presentert både i ord og toner. Et vellykket arrangement som bør videreutvikles.
- **Flerkulturelle konserter**
I forbindelse med FN- dagen ønsket vi å gi skoleelever en flerkulturell musikkopplevelse. Det ble arrangert tre konserter hvor det ble presentert både samisk, brasiliansk og sør - afrikansk musikk og sang.
- **Kulturmøte hvor barn lærer barn**
Besøk av ei barnegruppe fra Tanzania. Barna ble koblet sammen med norske jevnaldrende. Det ble arrangert forestilling, samt en omvisning/presentasjon av norsk kultur. Barna formidlet for hverandre med veiledning fra Flerkulturelt senter.
- **”Liv i Stuene”**
Et etablert sommerarrangement på Glomdalsmuseet som viser tradisjoner. Under dette arrangementet var det flerkulturelle integrert ved deltakelse av fire kvinner som arbeidet og stilte ut egne håndverksarbeider.

Formidlingstiltak:

Det har vært satset mye på formidlingstilbud i forhold til barn og unge.

Dette er et resultat av Glomdalsmuseets satsing i forhold til grunnskoleelever og at barn og unge er ei målgruppe som prosjektet ønsker å nå i forhold til kunnskapsformidling og holdningsskapende arbeid.

Det flerkulturelle Hedmark har blitt belyst gjennom undervisningsopplegg, utstillinger og gruppearbeid om ulike minoriteter i Hedmark. Synliggjøring av det kulturelle mangfoldet og verdien av dette har vært vektlagt. Ca 5500 elever har deltatt i formidlingssituasjoner med flerkulturelt innhold.

- **Flerkulturell økt for u-skolene**

Ei økt med forelesning, film og utstillinger. Elevene ble gjort oppmerksomme på hvilke innvandringsgrupper som er representert i Hedmark. Det ble også sett på likheter og forskjeller i forhold til ulike tradisjoner i ulike kulturer.

- **Temaopplegg om sørsamer og skogfinner**

Et undervisningsopplegg om sørsamer og skogfinner. Elevene skal kjenne til at det alltid har vært et flerkulturelt Hedmark. Det blir lagt vekt på den sørsamiske og den skogfinske historien, særegenheter og levesett. Formidlingen har foregått ute på finntorpet og i vintergamma med en innledende del inne på museet.

- **” Hvorfor er vi sånn”**

Et prosjektorientert formidlingsopplegg som strekker seg over tid og blir gjennomført både på skolene og ved Glomdalsmuseet. Etter tildeling av midler fra Benjamin Hermansens minnefond har Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter utviklet et skoleopplegg hvor skolene arbeider med holdningsskapende arbeid. Dette er et prosjekt som helt konkret skal bekjempe fremmedfrykt og rasisme. Dette arbeidet er ikke avsluttet.

- **Taterturne**

En turne som ble tilbudt skolene i hele Hedmark. Det var et formidlingsopplegg som var utarbeidet i formidlingsavdelingen og samarbeid med fagpersoner ved museet. Hensikten var å gi elevene innblikk i taternes historie og kultur. Dette ble synliggjort med musikk, håndverkstradisjoner og fortellinger.

- **spesialomvisning i de flerkulturelle utstillingene.**

Søndagstilbud på museet som er åpent for publikum.

- **Formidling for voksenopplæringsgrupper**

Elever med ulik kulturbakgrunn har gjennomført ulike formidlingsopplegg ved museet

- **Formidling for folkehøgskoleelever**

Elevgrupper har deltatt i økter med forelesninger og bruk av utstillinger innen det flerkulturelle.

Nettverksbygging:

- Samarbeid med IKM
- Norsk folkemuseum
- UDI
- Innvandreroorganisasjoner i Hedmark
- Sentrale samarbeidspartnere i Hedmark
- Høgskolen i Hedmark
- Fylkesmannen i Hedmark
- Elverum folkehøgskole
- Namibia-foreningen
- Utvandrer museum
- Kommunene i Hedmark
- Grunnskoler og videregående skoler

Fagaktiviteter:

- **Fagkonferanse i forbindelse med den offisielle åpningen av Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenteret.** I følge de meget positive tilbakemeldingene vise at spesielt den faglige delen av åpningsprogrammet har vært meget innholdsrik for flere. Høgskolen i Hedmark har vært et viktig bidragsyter knyttet til åpningsprogrammet.
- **”Fra utvandring til innvandring” Knut Djupedal.**
Et søndagstilbud som er åpent for alle. Knut Djupedal holdt foredrag og guidet gjennom en vandreutstilling.
- **Fagdag for Sosialtjenesten i Hamar kommune.**
Informasjon om flerkulturelt senter og formidling i de flerkulturelle utstillingene.

Informasjonsvirksomhet:

Arbeidet i forhold til informasjonsvirksomhet er en viktig og naturlig del av arbeidet. Så langt i prosjektet har informasjonsmøter og pressedekning av ulike arrangementer vært det mest synlige.

- integrert som en del av hjemmesiden til Glomdalsmuseet
- brosjyre.
- Orienteringsmøter.
- Aktiv bruk av media.
- Samarbeid med prosjektet ”Kulturnett Hedmark”.

Innsamling og dokumentasjonsarbeid:

Arbeidet med å styrke senterets formidlingsmulighet og danne grunnlag for egenproduksjon samt oppbygging av kunnskapsbank er påbegynt, men vært lite prioritert.

Det har vært investert i noe faglitteratur, samt samlet inn rapporter og studentoppgaver.

Senteret har samlet materiell, musikk og videoer som er relevant i forhold til holdningsskapende arbeid i skoleformidlingssituasjoner.

Arbeid med et konkret prosjekt angående dokumentasjon knyttet til somaliere og somalisk kultur er planlagt, men ikke påbegynt.

Annet:

- Koordinering av flerkulturelle tilbud til skolene – Kulturelle skolesekken.
- Samarbeid med prosjektet utvikling av tverrvitenskaplig spisskompetanse i flerkulturalitet, som er et interreg. prosjekt i samarbeid med Sverige (interreg. III A).